

QUÈ HI HA DARRERE DE L'OFERTA DE STALIN D'ARRIBAR A UN ACORD AMB HITLER? ¹

Lev Trotski

6 de març de 1939

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: “¿Qué hay detrás de la oferta de Stalin de llegar a un acuerdo con Hitler?”, en, *Escritos*, Tom X, Volum 2, Editorial Pluma, Bogotá, 1976, pp. 289-294.

En els darrers mesos, els diaris han publicat molt sobre negociacions secretes entre Berlín i Moscou. Ha corregut la veu que, sota la disfressa d'un tractat econòmic es troba en preparació un acord polític i, fins i tot, militar. És difícil determinar encara què hi ha de cert en aquestes informacions. De qualsevol manera, hi ha símptomes inconfusibles que certifiquen amb eloqüència que s'ha desenvolupat i es desenvolupa algun tipus de negociacions. Siga com siga, els resultats d'aqueixes negociacions secretes, en aquest moment, no depenen només de la lleialtat de Stalin als principis de la democràcia o de la fidelitat de Hitler a les banderes del “antimarxisme”, sinó més aviat de la conjuntura internacional. Un acord entre Stalin i Hitler, si és que s'aconsegueix (i no és impossible que això ocorregui) només podria sorprendre els més incurables imbècils que participen en totes les varietats de “fronts” democràtics o “lligues” pacifistes.

No ens detindrem ací en la qüestió de en quina mesura és probable un acord entre Stalin i Hitler, o, per a dir-ho més correctament, entre Hitler i Stalin en el futur *immediat*. Aquest problema requeriria una anàlisi detallada de la situació internacional en totes les seues possibles variants. Però àdhuc si ho férem, la resposta hauria d'ésser summament limitada, ja que actualment els mateixos protagonistes podrien difícilment dir amb completa certesa fins on els portarà aqueix joc. Però inclús abans que s'haja fet efectiu, l'apropament entre Moscou i Berlín, ja s'ha convertit en un factor de la política internacional, perquè tots els centres diplomàtics d'Europa i del món sencer estan considerant ara aquesta *possibilitat*. Considerem-la, breument, també nosaltres.

Un acord amb una nació imperialista (al marge de si és feixista o democràtica) és un acord amb esclavistes i explotadors. Lògicament, un acord temporal de tal naturalesa pot, segons les circumstàncies, fer-se obligatori. És impossible dir categòricament que els acords amb els imperialistes no es poden permetre en cap cas; seria el mateix que dir que sota cap circumstància un sindicat té dret a arribar a un acord amb el patró. Una “irreconciliabilitat” d'aqueixa naturalesa seria totalment falsa.

Mentre l'estat obrer romanga aïllat, són inevitables els acords episòdics d'un o altre tipus amb l'imperialisme. Però hem d'entendre clarament que la qüestió es redueix a aprofitar els antagonismes entre els dos bàndols de potències imperialistes, i res més. No és possible cap discussió sobre la possibilitat de disfressar semblants acords amb consignes que reclamen ideals comuns, com per exemple la "defensa de la democràcia", consignes que només signifiquen el més infame engany als treballadors. És essencial que els obrers dels països capitalistes no es vegin lligats en la lluita de classes contra la seua pròpia burgesia pels acords empírics signats per l'estat obrer. Aquesta regla fonamental s'observà rigorosament durant el primer període d'existència de la República Soviètica.

No obstant, si entre un estat obrer i un imperialista, incloent-hi un feixista, es poden permetre acords i, si és així, sota quines condicions, és una qüestió que en la seua forma abstracta ha perdut tot sentit en l'actualitat. No es tracta d'un estat obrer en general, sinó d'un estat obrer degenerat i putrefacte. La naturalesa d'un acord, els seus límits i objectius, depèn directament dels que el signen. El govern de Lenin es veié obligat en Brest-Litovsk a arribar a un acord temporal amb els Hohenzollern a fi de salvar la revolució. El govern de Stalin és capaç d'arribar a acords només en funció dels interessos de la camarilla governant del Kremlin i en detriment dels interessos de la classe obrera internacional.

Els acords entre el Kremlin i les "democràcies" significaren per a les respectives seccions de la Internacional Comunista la renúncia a la lluita de classes, l'estrangulació de les organitzacions revolucionàries, el suport al social-patriotisme i, en conseqüència, la destrucció de la revolució espanyola i el sabotatge a la lluita de classes del proletariat francès.

L'acord amb Chiang Kai-shek significà la liquidació immediata del moviment revolucionari camperol, la renúncia del Partit Comunista als seus últims vestigis d'independència i el reemplaçament oficial del marxisme pel sunyatsenisme. El semiacord amb Polònia significà la destrucció del Partit Comunista Polonès i l'aniquilament de la seua direcció. Qualsevol acord de la camarilla del Kremlin amb una burgesia estrangera es dirigeix immediatament contra el proletariat del país amb què es conclou l'acord, com així també contra el proletariat de l'URSS. La banda bonapartista del Kremlin no pot sobreviure si no és debilitant, desmoralitzant i aixafant el proletariat on vullga que aquest li responga.

En Gran Bretanya, la Komintern està agitant actualment a favor de la creació d'un "front popular" amb la participació dels liberals. A primera vista aqueixa política sembla absolutament incomprendible. El Partit Laborista és una poderosa organització; es podria entendre fàcilment que la social-patriota Komintern anhelés apropiarse-li. Però els liberals són una força totalment compromesa i políticament de segon ordre. A més a més, estan dividits en

diversos grups. En la lluita per mantenir la seua influència, els laboristes rebutgen naturalment qualsevol idea de formar un bloc amb els liberals, per a no infectar-se amb el seu verí gangrenós. S'estan defensant amb prou energia (per mitjà d'expulsions) de la idea d'un "front popular".

¿Per què, puix, la Komintern no es limita a lluitar per tal de col·laborar amb els laboristes? ¿Per què en canvi sol·licita invariablement la inclusió de les tendències liberals del passat en el front únic? El *quid* de la qüestió resideix en què la política del Partit Laborista és massa radical per al Kremlin. Una aliança entre els comunistes i els laboristes pot assumir un cert tint d'antiimperialisme i faria, per tant, més difícil un apropament entre Moscou i Londres. La presència dels liberals en el "front popular" significaria una censura directa i immediata de l'imperialisme sobre les accions del Partit Laborista. Sota el mantell d'aquesta censura, Stalin estaria en condicions de prestar-li a l'imperialisme britànic tots els serveis necessaris.

El tret fonamental de la política internacional de Stalin en els últims anys ha estat aquest: *negocia* amb el moviment obrer el mateix que amb petroli, manganès i altres béns. No hi ha ni una mica d'exageració en el que afirma. Stalin considera les seccions de la Komintern dels distints països i la lluita d'alliberament nacional de les nacions oprimides com a canvi menut en els seus tractes amb les potències imperialistes.

Quan necessita l'ajuda de França, sotmet el proletariat francès a la burgesia radical. Quan ha de recolzar Xina contra Japó, sotmet el proletariat xinès al Guomindang. Què faria en el cas d'un acord amb Hitler? Evidentment, Hitler no necessita específicament l'ajuda de Stalin per a estrangular el Partit Comunista Alemany. A més, tota la política precedent d'aquest l'ha portat a la situació a què es troba reduït. Però és força probable que Stalin estiga d'acord en tallar-li tots els subsidis al treball il·legal en Alemanya. Aquesta és una de les concessions menors que hauria de fer, i n'estaria ben disposat.

S'ha de suposar també que farà callar astutament la sorollosa, histèrica i buida campanya contra el feixisme que la Komintern ha desenvolupat durant els darrers anys. Resulta cridaner que el 20 de febrer, quan la nostra secció nord-americana mobilitzà a una considerable massa de treballadors per a lluitar contra els nazis americans, els stalinistes es negaren categòricament a participar en la contramanifestació, que tenia repercussions nacionals, i feren tot allò que estigué al seu abast per tal de minimitzar la seua importància, col·laborant així amb els admiradors ianquis de Hitler. ¿Què hi ha darrere d'aquesta política vertaderament traïdora? ¿És només estúpidesa conservadora i odi a la Quarta Internacional? ¿O hi ha també quelcom nou; per exemple, les últimes instruccions de Moscou recomanant als senyors "antifeixistes" que callen la boca per tal de no interferir en les negociacions entre els diplomàtics de Moscou

i Berlín? Aquesta suposició no és de cap manera desgavellada. Les pròximes setmanes ho demostraran.

Podem afirmar quelcom amb certesa. L'acord entre Stalin i Hitler no alteraria essencialment en res el rol contrarevolucionari de l'oligarquia del Kremlin. Només serviria per a posar al descobert aquest rol, fer-lo ressaltar més nítidament i accelerar el col·lapse de les il·lusions i les falsificacions. La nostra tasca política no consisteix en "salvar" Stalin dels abraços de Hitler sinó en derrocar a ambdós.

¹ "Què hi ha darrere de l'oferta de Stalin d'arribar a un acord amb Hitler?", *Socialist Appeal*, 28 de març de 1939.